

Jaarrekening

2018

**Protestantse Gemeente
te Apeldoorn**

Korte beschouwing over de balans en de staat van baten en lasten per 31 december 2018

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

Tenzij anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De restwaarde van de kerkgebouwen is gelijkgesteld aan de boekwaarde van deze gebouwen ultimo 2011.

Op kerkgebouwen is t/m 2011 afgeschreven; vanaf 2012 heeft geen afschrijving meer plaatsgevonden en geldt de boekwaarde als restwaarde op basis van de huidige bestemming.

De restwaarde van de woningen (pastorieën, kosterwoningen) wordt gelijkgesteld aan 70% van de WOZ-waarde (peildatum 1 januari 2017). In geval van wijzigingen in de WOZ-waarde wordt de invloed op de waardering via het eigen vermogen verwerkt. Woningen die een boekwaarde hebben beneden de 70% WOZ-waarde worden opgewaardeerd tegen 70% waarde. De als gevolg hiervan ontstane reserve heeft als bestemming toekomstige wijzigingen in de WOZ-waarde te compenseren. Op woningen die bij het begin van het boekjaar de 70% WOZ nog niet hebben bereikt wordt ten laste van de exploitatie afgeschreven (2%) van de boekwaarde per 1 januari 2018 tot deze restwaarde is bereikt.

Afschrijvingen op orgels, klokken en uurwerken worden ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Wanneer de executiewaarde van enig pand hoger is dan de boekwaarde, hoeft er geen afschrijving plaats te vinden op een gebouw.

Zonodig wordt er voor een wijk een taxatie uitgevoerd om de executiewaarde vast te stellen.

Bij verkoop van een pand door een wijkgemeente, wordt de opbrengst, die ten gunste van de wijk komt, verminderd met de boekwaarde van het gebouw.

De wijkkerkenraad spreekt met het College over een passende bestemming van de netto-opbrengst van de verkoop. In 2018 zijn drie panden verkocht, de volledige opbrengst is ten gunste van het vermogen van de betreffende wijk geboekt.

Onroerende zaken

De onroerende zaken worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verhoogd met eventuele investeringen (uitgaven met een geschatte economische gebruiksduur van ten minste 10 jaar) en verminderd met bijdragen van derden.

Installaties, inventarissen en orgels

Deze activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de geschatte levensduur van het actief, rekening houdend met een restwaarde van € 1,00. Op orgels wordt 2,5 %, inventaris en overige installaties 20%, op meubels 10% en op computerapparatuur 33 1/3 % afgeschreven van de verkrijgingsprijs. Alle afschrijvingen worden ten laste van de exploitatierekening geboekt.

Financiële vaste activa

Effecten worden hoofdzakelijk verkregen uit legaten en deze worden rechtstreeks in het eigen vermogen gemuteerd. Binnen de marges, zoals aangegeven in het beleggingsstatuut, vinden aan- en verkopen van effecten plaats. De effecten worden gewaardeerd tegen beurskoers per balansdatum.

Het gerealiseerde en nog niet gerealiseerde koersverschil wordt voor 50 percent in het eigen vermogen geboekt, de andere 50 percent komen direct ten goede aan de wijken.

In 2017 is een hypotheek genomen op de vroegere wijkkerk Kruispunt. De nominale waarde van de hypotheek is € 355.000. De aflossing bedraagt 168 maanden. Het rentepercentage is 3.25% per jaar. Na 120 maanden moet de restant hypotheek som van € 118.000 in één bedrag worden afgelost. In 2018 is € 20.918 afgelost en is € 10.677 rente ontvangen. Per 31 december 2018 staat nog € 317.162 open als langlopende vordering.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid op basis van individuele waardering van de posten.

De in 2019 ontvangen nagekomen vrijwillige bijdragen 2018 worden in 2019 verantwoord, zodat er geen te vorderen bedragen hiervoor zijn opgenomen.

Liquide middelen

Onder het hoofd wijkkassen zijn de saldi van de diverse wijkkassen verantwoord.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt op pagina 14 nader gespecificeerd.

Het eigen vermogen ad € 5.416.476 staat ter vrije beschikking overeenkomstig de doelstelling van de Protestantse Gemeente Apeldoorn, zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen.

De bestemmingsreserves betreffen het deel van het eigen vermogen, waaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven. De volgende bestemmingsreserves worden onderscheiden:

- Bestemmingsreserve ten behoeve van de investeringen in kerkgebouwen
- Bestemmingsreserve ten behoeve van de waardering van de pastorieën
- Bestemmingsreserve ten behoeve van de waardering kosterswoningen
- Bestemmingsreserves voor aan te schaffen pastorieën in een aantal regio's.

In 2016 zijn de volgende twee bestemmingsreserves toegevoegd:

- Bestemmingsreserve ten behoeve van salarisverplichtingen en
- Bestemmingsreserve bijdrage exploitatiekosten, in drie jaar, in gelijke jaarlijkse bedragen, vrij te vallen als bijdrage in de exploitatie van de wijken.

Ter egalisering van de afschrijvingskosten van investeringen in kerkgebouwen is een bestemmingsreserve gevormd die jaarlijks wordt beoordeeld aan de hand van de gerealiseerde investeringen.

De reserve ontstaan bij de herwaardering van de pastorieën, kosterswoningen en overige woningen is bestemd om toekomstige wijzigingen in de WOZ-waarde te egaliseren.

De bestemmingsreserve pastorieën is gebaseerd op het uitgangspunt dat er per regio twee pastorieën in eigendom beschikbaar zijn. In het geval van een manco is een reserve opgenomen gerelateerd aan een geschatte koopsom in die regio.

De bestemmingsfondsen betreffen het deel van het eigen vermogen met een beperkte bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking veelal door derden is aangebracht.

Uit erfstellingen en legaten is vermogen verkregen met een bepaalde (wijk) bestemming; verwerking hiervan vindt plaats op basis van het kasstelsel. De besteding uit legaten die wijk gebonden zijn blijven buiten de exploitatierekening, tenzij de wijk aangeeft dat (een deel van) een legaat ten gunste komt van het exploitatieresultaat van die wijk.

Het legaat pastoraat is gevormd op grond van een testamentaire last in een in 2006 verkregen erfenis. Uit dit fonds wordt geput voor tijdelijke extra pastorale zorg.

In 2016 zijn legaten ten behoeve van Kerkplein 7 ingebracht.

Het fonds wijkkassen bestaat uit de saldi van de wijkkassen ultimo boekjaar, welke ter beschikking staan van de desbetreffende wijkkerkenraden.

Het fonds Solidariteit wijken PGA is gevormd om wijken, die tijdelijk in een verliessituatie verkeren, onder bepaalde voorwaarden financieel bij te staan.

Het fonds eigen risicoverzuimverzekering voor vervanging van predikant bij ziekte is gevormd ter bestrijding van extra kosten in geval van langdurige ziekte van een predikant.

Over eventuele toekomstige dotaties na een onttrekking moet nog een kerkenraadsbesluit genomen worden.

Aan het fonds solidariteitskas is onttrokken het nadelig saldo van de actie Solidariteitskas.

Dit fonds is bestemd voor de egalisatie van inkomsten en betalingen van de landelijke actie.

Omdat de Drie Ranken per 1 januari 2016 als gewone wijk is meegenomen in de 2016 PGA-exploitatie is het groot onderhoudsfonds van die wijk vanaf 1 januari 2016 als fonds meegenomen.

In het college van kerkrentmeesters is besloten om de koerswinst op effecten vanaf 1 januari 2016 voor 50 percent te reserveren, hiervoor is het fonds koerswinst gevormd. Eventuele koersverliezen zullen dan in eerste instantie op dit fonds worden afgeboekt.

In 2018 is het koersverlies over 2018 afgeboekt op het fonds zodat het fonds nu leeg is.

Voorzieningen

Hieronder is opgenomen een pensioenvoorziening. De hoogte van de pensioenvoorziening wordt berekend op basis van de sterftetabel GMB/GBV 2008-2013 zonder leeftijdsterugstelling en een rekenrente van 4%.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarin de baten en lasten zijn veroorzaakt, rekening houdend met de effecten voortvloeiende uit de grondslagen gehanteerd voor de balans. Kosten die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bij de wijkgemeente De Drie Ranken is bij de in 2018 gestarte grote renovatie, gefinancierd voor het grootste gedeelte door een projectontwikkelaar, een bouw te kort geraamd van circa € 183.000. De verwachting is dat in 2019 maximaal € 182.710 wordt toegevoegd aan de boekwaarde van het kerkgebouw. Na deze verwachte verhoging blijft de boekwaarde naar het zich laat aanzien nog steeds ruim onder de eventuele executiewaarde van het gebouw.

De wijkgemeente van buitengewone aard (bga) Regentessekerk heeft voor eigen rekening 0,5 FTE-predikantsplaats verbonden aan deze gemeente. Indien de wijkgemeente en de daarachter staande Vereniging van Vrijzinnig Protestanten niet (meer) in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen, neemt de Protestantse Gemeente Apeldoorn de verplichting betreffende de 0,4 FTE-predikantsplaats over.

Gelet op de aan de Protestantse Gemeente ter inzage gestelde financiële stukken van de wijkgemeente en de daarachter staande Vereniging van Vrijzinnig Protestanten is dit risico minimaal.

Aanbieding en vaststelling

Het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente te Apeldoorn verklaart dat het de ontwerp-jaarstukken over het jaar 2018 heeft aangeboden aan de Algemene Kerkenraad.

Datum: 25 maart 2019

Voorzitter: J.K. Vegter

Secretaris: H. van der Veen - Doorlag

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Apeldoorn heeft deze rekening vastgesteld in de vergadering d.d.

De rekening zal binnen 14 dagen in afschrift worden verzonden aan het regionaal college voor behandeling van beheerzaken.

Een samenvatting van de rekening zal ten behoeve van de gemeente in Perspectief worden gepubliceerd. De volledig rekening zal gedurende tenminste vijf werkdagen op het kerkelijk bureau ter inzage worden gelegd.

Datum:

Praeses: J.W. van Saane

Scriba: J. van de Haar

Balans (staat A.)

	31 december 2018 Euro	31 december 2017 Euro
ACTIVA		
00 Onroerende zaken	7.012.627	7.402.250
01 Installaties en inventarissen	314.988	328.930
02 Financiële vaste activa	3.351.519	3.495.187
10 Debiteuren	36.262	40.478
11 Overige kortlopende vorderingen en overlopende activa	55.440	249.022
13 Liquide middelen	<u>3.028.690</u>	<u>1.686.677</u>
Totaal:	<u><u>13.799.526</u></u>	<u><u>13.202.544</u></u>
PASSIVA		
20 Eigen vermogen	13.456.458	12.841.388
21 Voorzieningen	8.408	8.713
23 Crediteuren/ Vooruitontvangen kerkelijke bijdragen	109.417	117.448
24 Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>225.244</u>	<u>234.996</u>
Totaal:	<u><u>13.799.526</u></u>	<u><u>13.202.544</u></u>
	0	

Staat van baten en lasten (staat B.)

Rubriek	Omschrijving	2018		2017
		Begroting Euro	Rekening Euro	Rekening Euro
BATEN				
80	Verhuur gebouwen	221.594	179.334	234.161
81	Rentebaten en dividenden	18.750	10.752	7.580
82	Opbrengsten uit stichtingen/kassen en fondsen	126.669	64.800	93.457
83	Bijdragen levend geld	1.573.583	1.551.486	1.598.607
	Totaal: a	<u>1.940.596</u>	<u>1.806.373</u>	<u>1.933.805</u>
LASTEN				
40	Lasten kerkgebouwen excl. afschrijvingen	196.938	202.541	196.393
41	Lasten overige onroerende zaken en inventarissen excl. afschrijvingen	68.355	46.127	52.857
42	Afschrijvingen	49.857	27.662	29.906
43	Pastoraat	879.550	830.920	833.274
44	Lasten kerkdiensten, catechese en overige kerkelijke activiteiten	18.346	16.218	11.647
45	Verplichtingen en bijdragen inzake andere organen	162.632	80.355	114.787
46	Salarissen en vergoedingen	483.226	446.111	484.905
47	Kosten beheer en administratie	96.410	111.206	95.828
48	Rentelasten	12.568	1.834	12.901
	Totaal: b	<u>1.967.882</u>	<u>1.762.975</u>	<u>1.832.498</u>
	Resultaat a - b	<u>27.286-</u>	<u>43.398</u>	<u>101.307</u>
53	Toevoegingen aan fondsen en voorzieningen	-	20.589	136.608
54	Onttrekkingen aan fondsen en voorzieningen	-	106.619-	-
58	Overige baten en lasten (Koersverlies)	-	122.750	134.590-
	Bijdrage 2018 tekort wijken, uit overschot 2017		6.414-	
	Totaal c	<u>-</u>	<u>30.306</u>	<u>2.018</u>
	Eind resultaat	<u>27.286-</u>	<u>13.092</u>	<u>99.288</u>
Resultaatsbestemming:				
	Algemene reserve	42.714	83.092	101.994
	Reserve koersverschillen	-	-	67.295
	Onttrekking uit algemene reserve	40.000-	40.000-	40.000-
	Onttrekking uit legaten	30.000-	30.000-	30.000-
		<u>27.286-</u>	<u>13.092</u>	<u>99.288</u>

Aan de (Algemene) Kerkenraad van de
Protestantse Gemeente te Apeldoorn

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Wij hebben de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018 van de Protestantse Gemeente te Apeldoorn beoordeeld. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018 en de staat van baten en lasten over 2018 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de Handleiding Opstellen Begroting en Jaarrekening van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) en de door het College van Kerkrentmeesters beschreven en gekozen grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van de jaarrekening. Het College van Kerkrentmeesters is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 "Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten". Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij in staat zijn te concluderen dat ons niet is gebleken dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de Protestantse Gemeente, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie.

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening niet in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met de Handleiding Opstellen Begroting en Jaarrekening van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) en de door het College van Kerkrentmeesters beschreven en gekozen grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting van de jaarrekening.

Basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor de financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Apeldoorn en het Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken met als doel de Protestantse Gemeente te Apeldoorn in staat te stellen om te voldoen aan de vereisten rond het afleggen van verantwoording over het gevoerde financiële beleid. Hierdoor is de jaarrekening 2018 van de Protestantse Gemeente te Apeldoorn mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze beoordelingsverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Apeldoorn en het Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Deze situatie doet gaan afbreuk aan onze conclusie.

Dordrecht, 15 april 2019

Verstegen accountants en belastingadviseurs,

drs. J. de Groot RA MPA